

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Bernardi Primi Clarævallensis Abbatis, Ordinis
Cisterciensium Antesignani, melliflui Ecclesiæ Doctoris
Sermones In Dominicis & Festa per annum**

Bernardus <Claraevallensis>

II. O Juda & Hierusalem nolite timere, cras egrediemini & Dominus erit
vobiseum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39254

In vigilia Nat. Domini, Sermo II. 59

esto quomodo Bethleem Iudæ inveniatis, & iam non in te quidem suscipi dedignetur. Bethleem quippe *Domum panis*, Iuda sonat *Confessionem*. Tu ergo si divini Verbi pabulo repleas animam tuam, fideliterque, etsi non digna, certè quanta potes devotione suscipias panem illum, qui de cælo descendit, & dat vitam mundo, Dominicum videlicet Corpus Iesu, ut veterem utrem corporis tui nova illa resurrectionis caro reficiat & sustineat, quatenus novum quod intus est vinum, hoc solidatus glutino, valeat continere: si denique ex fide vivas, & nequaquam gemere oporteat, quia oblitus sis comedere panem tuum: Bethleem factus es dignus planè susceptione Dominica, si tamen confessio non defuerit. Sit proinde Iudæa sanctificatio tua: confessionem & decorem induere, quam maximè stolam in Ministris suis Christus acceptat. Denique breviter tibi utrumque commendat Apostolus: *Corde*, inquit & *creditur ad iustitiam, ore autem confessio fit ad salutem*. Iustitia liquidem in corde, panis in domo. Est enim iustitia panis. Et *Beati qui esuriunt & sitiunt iustitiam, quoniam ipsi saturabuntur*. Sit ergo in corde iustitia, & iustitia quæ ex fide est: hæc enim sola habet gloriam apud DEUM. Sit etiam in ore confessio ad salutem, & securus iam suscipe eum qui in Bethleem Iudæ nascitur, Iesum Christum Filium Dei.

Bethleem & Iudæ allegorica expositio.

Quomodo suscipiendum corpus Dominicum.

g Rom. 10. c

h Matt. 5. c

IN VIGILIA NATIVITATIS DOMINI.

SERMO II.

† O Iuda & Hierusalem, nolite timere, cras egrediemini, & Dominus erit vobiscum ^a.

† His verbis utitur Eccl. in Off. Noct. vigil. Nat. Dom. pro Resp.

^a 2. Par. 20. d
^b Luc. 19. f

Veros alloquimur Iudæos, non litera, sed spiritu: semen Abrahamæ, cuius multiplicatio sicut promissa legitur, sic videtur impleta. Neque enim filii carnis, sed filii promissionis deputantur in semine. Sed nec illi Hierusalem dicimus, quæ occidit Prophetas ^b. Unde enim illam consolemur, super quam Dominus flevit, quæ data est in subversionem? Illi dicimus, quæ de cælo nova descendit, *Nolite timere, ô Iuda & Hierusalem*. Nolite timere veri Confessores, qui non solum ore, sed toti pariter, & omni parte Domino confitemini, induti confessionem sicut vestimentum; imò quorum omnia interiora Domino confitentur, & omnia ossa dicunt, Domine, quis similis tibi ^c? Non sicut hi qui confitentur se nosse Deum, factis autem negant ^d. Vera confessio est, si omnia opera nostra, fratres, opera eius sint, & confiteantur ei. Confiteantur autem gemina quadam confessione, ut duplicibus vestiamini, id est, confessione peccatorum vestrorum, & confessione laudis divinæ. Tunc enim veri Iudæi eritis, si om-

^c Psal. 34. b

^d Tit. 1. d

Confessio duplex peccatorum, & divina laudis.

H 2

mnis

Ierusalem id est, visio pacis, quid significet.

a Philip. 4. d

Quib. mors in desiderio.

b 2. Paralip. 20. d Tres hostes anima.

c Gen. 30. c d Osee 6. a

e Hier. 20. d

f Gen. 3. b

omnis vita vestra confiteatur vos peccatores, & dignos multo maioribus pœnis: Deum verò summè bonum, qui pro his levibus & transitoriis pœnis, æterna condonat supplicia, quæ meruistis. Quisquis enim ardentè non desiderat pœnitentiam, videtur operibus dicere, non indigere se pœnitentia: & ita suam non confitetur culpam, aut non posse prodesse ei pœnitentiam: sic & divinam non confitetur bonitatē. Vos autem estote veri Iudæi, sed Ierusalem vera, ut nihil iam timeatis. Est enim Ierusalem visio pacis. Visio, non possessio, cuius fines Dominus posuit pacem, non initium sanè, nec medium. Si ergo pacem non habetis, imo quia perfectam in hoc sæculo habere non potestis, saltem videte eam, intuemini, considerate, & desiderate eam. Illuc sint oculi cordis vestri, ad pacem se se dirigat intentio vestra, ut omnia quæcunque facitis, huius pacis quæ exuperat omnem sensum ^a, desiderio faciatis: in omnibus hoc intendatis, ut reconciliati pacem habeatis ad Deum.

His dicimus, *Nolite timere*, hos consolamur, non eos qui viam pacis non cognoverunt. Nam si illis dicitur, *Cras egrediemini*, comminatio, non consolatio erit ista. Soli nimirum dissolvi desiderant, & egredi concupiscunt, qui pacem vident, & sciunt, si terrestres domus eorum huius habitationis dissolvantur, quoniam ædificationem habent ex Deo, & non illi qui in insaniam versi suis compedibus delectantur. Denique hi tales moriendo non tam egressi dicendi sunt, quàm ingressi: qui non in lucem, non in libertatem vadunt, sed in carcerem, sed in tenebras, sed in infernum. Vobis autem dicitur: *Nolite timere, cras egrediemini* ^b, & iam non erit timor in finibus vestris. Multos quidem habetis hostes: carnem, quia nullus potest esse vicinior hostis: præsens sæculum nequam, quod undique circumfusum est vobis: Principes tenebrarum, qui viam vestram obfident in aere collocati. Attamen nolite timere, cras egrediemini, id est, in proximo. Cras enim, in proximo est. Unde & S. Iacob ait ^c: *Cras respondebit mihi iniustitia mea.* Tres enim dies sunt de quibus etiam legimus ^d. *Vivificabit nos post duos dies, in die tertia resuscitabit nos.* Unus sub Adam, alter in Christo, tertius cum Christo. Unde & ibi subditur, *Sciemus sequemurque, ut cognoscamus Dominum*, & hic dicitur, *Cras egrediemini, & Dominus erit vobiscum.* His enim dicitur, qui dimidiaverunt dies suos, in quibus perit dies in qua nati sunt, quæ est dies Adæ, dies peccati, cui Hieremias quoque maledicebat, dicens ^e: *Maledicta dies in qua natus sum.* Omnes enim in illa nascimur. Utinam pereat in nobis omnibus dies illa, dies nebulae & caliginis, dies tenebrarum & turbis, quam nobis fecit Adam, quam fecit inimicus, qui dixit ^f: *Aperientur oculi vestri.*

Ecce verò illuxit nobis dies redemptionis novæ, reparationis antiquæ, felici-

In vigilia Nat. Domini, Sermo II. 61

foelicitatis æternæ. *Hæc est dies quam fecit Dominus, exultemus & lætemur in ea* ^g, quia cras egrediemur. Unde? nisi de conclavi huius sæculi, de ergastulo huius corporis, de compedibus necessitatis, curiositatis, vanitatis, & voluptatis, quæ etiam invitis nobis pedes tenent affectionis? Quid enim spiritui nostro cum terrenis? Cur non spiritualia desiderat, spiritualia quærat, spiritualia sapit? O spiritus, qui de iursum estis, quid vobis cum infimis? *Qua sursum sunt quærite, ubi Christus est in dextera Dei sedens: qua sursum sunt sapite, non qua super terram* ^h. Sed corpus quod corrumpitur, ^h Coloff. 3. a *aggravat animam, & deprimit terrena inhabitatio sensum multa cogitantem* ⁱ. Necessitates multæ miseri huius corporis detinent nos. Viscus ⁱ Sap. 9. d quidam pravi desiderii, & delectationis terrenæ volare non patitur, & citius retrahit mentem, si fortè aliquando sublevetur. Sed nolite timere, cras egrediemini de lacu miseriæ, & de luto fæcis. Nam ut inde vos educeret, infixus est ipse quoque in limo profundi. Nolite ergo timere, cras egrediemini de corpore mortis, & de omni corruptione peccati. Agite diem istum in Christo, ut ambuletis sicut & ipse ambulavit. *Qui enim dicit se in Christo manere: debet sicut ipse ambulavit, & ipse ambulare* ^k. ^k 1. Ioan. 2. a *Nolite ergo timere, quia cras egrediemini, & sic semper cum Domino eritis. Vel quia signanter dictum, & Dominus erit vobiscum: sic intelligamus, ut dum sumus in corpore, possimus nos esse cum Domino, id est, adhærere eius voluntati, sed non ille nobiscum, ut cõsentiatur voluntati nostræ. Vellemus enim iam liberi esse, cõcupiscimus dissolvi, egredi desideramus, sed adhuc differt ille certa ex causa. Cras egrediemur, & Dominus erit nobiscum: ut quicquid voluerimus velit, & in nullo à nostra voluntate discordet.*

Itaque, *Iuda & Ierusalem, nolite timere*, si perfectionem quam desideratis, nondum potestis adipisci, sed quod minus habet imperfectio conversationis, suppleat humilitas confessionis: & imperfectum vestrum viderunt oculi Dei. Propterea enim *mandata sua mandavit custodiri nimis*, ut videntes imperfectionem nostram deficere, & non posse implere quod debet, fugiamus ad misericordiam, & dicamus: *Quoniam melior est misericordia tua super vitas* ^l, & qui non possumus in vestitu innocentia: seu ^l Psal. 119. a* *justitiæ, appareamus vestiti confessione. Confessio enim & pulchritudo in* ^l Cur mandata *conspectu Domini* ^m, si tamen sit (ut diximus) non oris tantum, sed etiam ^l Dei tam severe *totius hominis, ut omnia ossa nostra dicant: Domine; quis similis* ^m Psal. 62. a *tibi? Idque solius pacis intuitu, & desiderio reconciliationis ad Deum.* ⁿ Psal. 95. b *Talibus enim dicitur, O Iuda & Ierusalem, nolite timere, cras egrediemini, id est, quam cito à corpore exierit anima, omnes simul affectiones, omnia desideria quibus per univèrsum interim mundum dispersa & ligata tenebatur, dissolventur; & egredietur de visco hoc:*

H 3

& Do-

*Corruptela
nature ex
peccato.*

& Dominus erit vobiscum. Nimis id quidem vobis videri potest. Si tamen ad vos respicitis, & non ad ea quæ expectant vos. Nonne hoc universus mundus expectat? Creatura enim subiecta est vanitati: & cadente homine quem constituerat Dominus dominum domus suæ, & Principem omnis possessionis suæ, tota simul hæreditas corrupta est. Inde distemperatus aer, terra in operibus Adæ maledicta, & omnia subdita vanitati.

Nec sanè reparabitur hæreditas, donec reparentur hæredes. Unde
 o Rom. 8. d & iuxta Apostoli testimonium ^o, *ingemiscit quoque & parturit usque ad-
huc.* Nec soli utique huic mundo, sed & Angelis & hominibus specta-
 p Psal. 141. b culum facti sumus. *Me, inquit, expectant iusti, donec retribuas mihi P.* Ex
 martyres cum Iudicii diem postularent, non tanquam vindictæ cupidi,
 sed perfectionem desiderantes beatitudinis, quam tunc habituri sunt, ac-
 ceperunt divinum responsum ¹: *Sustinete modicum tempus, donec implea-
tur numerus fratrum vestrorum.* Acceperunt ergo iam singulas stolas, sed
 non vestientur duplicibus, donec vestiamur & nos, Vadia tenemus & ob-
 q Apoc. 6. c *Sancti non consumma-
buntur re-
sumptione
corporum si-
ne nobis.* fides ipsa eorum corpora, sine quibus consummari non possunt, nec ea
 recipient sine nobis. Unde de Patriarchis & Prophetis ait Apostolus ^r:
Deo melius aliquid providente pro nobis, ut non sine nobis consummarentur. O si
 r Heb. 12. g cognosceremus & nos quomodo expectant, & quantum desiderant ad-
 ventum nostrum, quam sollicitè quærunt, quam libenter audiunt bona
 de nobis?

*Angeli quam
nostre salutis
cupidi & stu-
diosi.
Officiosa eo-
rum erga nos
charitas.*

*fHebr. 1. d
Sancti in cæ-
lis expectant
nos.*

Quid tamen de his loquor, qui didicerunt ex his quæ passi sunt, compassionem, quando & ipsi nos Angeli sancti desiderant? Nonne de vermiculis estis, & de pulvere isto restaurandi sunt muri cœlestis Ierusalem? Putatis quantum desiderant cives cœlestes instaurari civitatis suæ ruinas? Quomodo solliciti sunt ut veniant lapides vivi, qui coedificentur eis? Quomodo discurrunt medii inter nos & Deum, fidelissimè portantes ad eum gemitus nostros, & ipsius nobis gratiam devotissimè reportantes? Planè non dedignabuntur ut simus eorum focii, quorum facti sunt iam ministri. Nonne enim omnes administratorii sunt spiritus ^s, in ministerium missi propter eos qui hæreditatem capiunt salutis? Festinemus obsecro, dilectissimi, festinemus, tota nos multitudo cœlestis curiæ expectat. Exultare Angelos fecimus quando conversi sumus ad pœnitentiam: proficiamus & festinemus complere de nobis eorum lætitiã. Væ tibi quicumque es qui deliberas redire ad lutum, reverti ad vomitum. Putasne placatos habebis in iudicio, quos tanto & tam sperato privare vis gaudio? Exultaverunt cum nos ad pœnitentiam venimus, tanquam super his quos ab ipsa inferi porta cernerent evocari. Quid nunc erit si ab ipsa

ipsa Paradisi janua reverti viderint, & abire retrorsum eos qui iam pedem alterum in Paradiso posuerunt? Nam etsi corpora inferius, sed corda sursum.

Currite, Fratres, currite: non solum Angeli, sed & ipse Angelorum vos Creator expectat. Nuptiæ paratæ sunt sed nondum plena domus: adhuc expectantur, de quibus nuptiæ impleantur. Expectat vos Pater & desiderat, non solum propter nimiam charitatem suam qua dilexit vos: (unde & Unigenitus, qui in sinu Patris est, ipse enarravit, Pater, in-quiens, amat vos) sed propter semetipsum, sicut loquitur per Prophetam; *Propter memetipsum ego faciam, non propter vos**. Quis enim implendum dubitet quod promisit Filio dicens: *Postula à me, & dabo tibi gentes hereditatem tuam?* Et alibi: *Sede à dextris meis, donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum.* Non conterentur omnes inimici eius, dum nos qui sumus membra eius, aliquatenus impugnabunt. Non implebitur hæc promissio, donec novissima inimica destruaturs mors. Nam de Filio quis nesciat, quantum desideret fructum nativitatæ, & totius vitæ quam gessit in carne, denique fructum crucis & mortis suæ, pretium sanguinis pretiosi? Nonne traditurus est regnum Deo & Patri, quod acquisivit? Nonne ei restauraturus est creaturas suas, pro quibus Pater illum misit in terras? Expectat nos & Spiritus sanctus. Est enim charitas & benignitas, in qua prædestinati sumus ab æterno: nec dubium quin prædestinationem suam velit impleri.

Ergo quia paratæ sunt nuptiæ, & omnis nos Curia cœlestis frequentia desiderat & expectat, curramus non quasi in incertum: curramus desiderii, & profectu virtutum. Proficere, proficisci est. Dicamus singuli: *Aspice in me, & miserere mei, secundum iudicium diligentium nomen tuum.* Non sicut ego merui, sed sicut illi decreverint, miserere. Dicamus item: *Sicut fuerit voluntas in cœlo, sic fiat.* Itemque, *Fiat voluntas tua.* Scimus quoniam scriptum est: *Si Deus pro nobis, quis contra nos?* Aut quis accusabit adversus electos Dei? An non licet, inquit, mihi facere quod volo? Hæc sit interim consolatio nostra, charissimi, donec egrediamur, & Dominus sit nobiscum. Quia magna sua misericordia, ad beatam illam egressionem, & ad clarum illud cras nos perducatur, & in hoc quoque proximo cras visitare nos, & nobiscum esse dignetur: ut si quis forte in tentatione qualibet detinetur, ipso miserante qui prædicare venit clausis apertionem cras egrediatur: ut cum gaudio salutari suscipiamus coronam parvuli Regis nostri, ipso præstante qui cum Patre & Spiritu sancto vivit & regnat DEUS per omnia sæcula sæculorum, Amen.

IN

Desiderat nos Deus Pater.

*f Ioan. 16. f
* Ezech. 36. c
† Psal. 2. b*

u Psal. 109. a

Expectat & nos Filius,

& Spiritus Sanctus.

x Psal. 118. c

y 1. Mac. 3.

z Matt. 5.

a Rom. 8. f

b Matt. 20. b